

Rada do spraw Ławników przy Ministrze Sprawiedliwości

Załącznik nr 5
do Protokołu z 2. Posiedzenia (pierwszego roboczego)
Rady do spraw Ławników przy Ministrze Sprawiedliwości
dn. 13 maja 2025 r. w Warszawie,
Ministerstwo Sprawiedliwości, Aleje Ujazdowskie 11

Uchwała nr 5/2025

Rady do spraw Ławników przy Ministrze Sprawiedliwości
z dnia 13 maja 2025 roku

w sprawie rekomendacji nowelizacji ustawy z dnia 27 lipca 2001 Prawo o ustroju sądów powszechnych w zakresie wprowadzenia obowiązkowych szkoleń dla ławników i wprowadzenie rekompensaty za uczestnictwo w szkoleniach.

§ 1

Na podstawie §2 ust. 3 Zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 marca 2025 w sprawie Powołania Rady do spraw ławników przy Ministrze Sprawiedliwości oraz §2 ust. 3 Regulaminu Pracy Rady do spraw Ławników przy Ministrze Sprawiedliwości Rada uchwala rekomendację nowelizacji ustawy z dnia 27 lipca 2001 Prawo o ustroju sądów powszechnych poprzez zmianę treści **Art. 172. § 3 oraz dodanie Art. 172 § 5:**

Rekomendujemy dodanie do czynności enumeratywnie wyliczonych w art. 172 § 3 p.u.s.p. za które ławnik otrzymuje rekompensatę pieniężną **udziału w czterech obowiązkowych szkoleniach rocznie organizowanych przez prezesa sądu, w którym ławnik orzeka.**

Stan obecny:

„Art. 172. § 3. Ławnik otrzymuje rekompensatę pieniężną za czas wykonywania czynności w sądzie, którymi są: udział w rozprawie lub posiedzeniu, uczestnictwo w naradzie nad wyrokiem, sporządzenie uzasadnienia lub uczestnictwo w posiedzeniu rady ławniczej, jeżeli został do niej wybrany.”

Stan rekomendowany:

„Art. 172. § 3. Ławnik otrzymuje rekompensatę pieniężną za czas wykonywania czynności w sądzie, którymi są: udział w rozprawie lub posiedzeniu, uczestnictwo w naradzie nad wyrokiem, sporządzenie uzasadnienia, **udział w czterech obowiązkowych szkoleniach rocznie organizowanych przez prezesa sądu, w którym ławnik orzeka** lub uczestnictwo w posiedzeniu rady ławniczej, jeżeli został do niej wybrany.”

Rekomendujemy **dodanie Art. 172 § 5** w brzmieniu:

„Art. 172 § 5. Wysokość rekompensaty za jedno szkolenie wynosi $\frac{1}{4}$ stawki rekompensaty za jeden dzień pełnienia obowiązków ławnika.”

Prof. UAM dr hab. Piotr W. Juchacz
Przewodniczący Rady do spraw Ławników przy Ministrze Sprawiedliwości

Załącznik do Uchwały nr 5/2025: Uzasadnienie

*

Uzasadnienie do Uchwały nr 5/2025
Rady do spraw Ławników przy Ministrze Sprawiedliwości
z dnia 13 maja 2025 roku

w sprawie rekomendacji nowelizacji ustawy z dnia 27 lipca 2001 Prawo o ustroju sądów powszechnych w zakresie wprowadzenia obowiązkowych szkoleń dla ławników i wprowadzenie rekompensaty za uczestnictwo w szkoleniach.

Jednym z filarów budowy obywatelskiego wymiaru sprawiedliwości opartego o przywrócenie priorytetu zasady kolegialnego orzekania oraz zasady szerokiego udziału obywateli w jego sprawowaniu jest utworzenie *ogólnopolskiego systemu szkoleń dla sędziów społecznych* (ławników). Zdaniem Rady wymaga to, z jednej strony stworzenia zasobu profesjonalnie przygotowanych e-szkoleń i szkoleń multimedialnych, z drugiej strony wprowadzenia zasady obowiązkowości udziału ławników w szkoleniach wraz z rekompensatą finansową za poświęcony na to czas.

Aby umożliwić realizację pierwszego z wymienionych celów Rada w Uchwale nr 6/2025 rekomenduje nowelizację ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury poprzez dodanie w art. 2 ust. 1 do zadań Krajowej Szkoły „pkt. 6: prowadzenie analiz i badań służących ustaleniu potrzeb szkoleniowych ławników (sędziów społecznych) sądów powszechnych;” oraz dodanie w art. 2 ust. 2 sposobu realizacji tego zadania w postaci „pkt. 3a: opracowywanie programów i organizowanie szkoleń, przygotowywanie oraz organizowanie konferencji i seminariów dla ławników sądów powszechnych”.

Z drugiej strony utworzenie systemu szkoleń, który obejmie wszystkich ławników wymaga również wprowadzenia zasady obowiązkowości udziału w szkoleniach, to zaś wiąże się z wprowadzeniem rekompensaty finansowej za poświęcony na to czas. Rada rekomenduje wprowadzenie czterech obowiązkowych dwugodzinnych szkoleń rocznie (w tym dwa zdalne) i rekompensatę za jedno szkolenie w wysokości $\frac{1}{4}$ stawki rekompensaty za jeden dzień pełnienia obowiązków ławnika. W tym celu Rada w Uchwale nr 5/2025 rekomenduje nowelizację ustawy z dnia 27 lipca 2001 Prawo o ustroju sądów powszechnych w zakresie wprowadzenia obowiązkowych szkoleń dla ławników i wprowadzenie rekompensaty za uczestnictwo w szkoleniach poprzez zmianę treści **Art. 172. § 3** oraz dodanie **Art. 172 § 5** (treść w Uchwale nr 5/2025).

Rada rekomenduje dodanie do czynności enumeratywnie wyliczonych w art. 172 § 3 ustawy p.u.s.p. za które ławnik otrzymuje rekompensatę pieniężną **udziału w czterech obowiązkowych szkoleniach rocznie organizowanych przez prezesa sądu, w którym ławnik orzeka.**

Stan rekomendowany:

„Art. 172. § 3. Ławnik otrzymuje rekompensatę pieniężną za czas wykonywania czynności w sądzie, którymi są: udział w rozprawie lub posiedzeniu, uczestnictwo w naradzie nad wyrokiem, sporządzenie uzasadnienia, **udział w czterech obowiązkowych szkoleniach rocznie organizowanych przez prezesa sądu, w którym ławnik orzeka** lub uczestnictwo w posiedzeniu rady ławniczej, jeżeli został do niej wybrany.”

Wskazanie prezesa sądu, w którym ławnik orzeka, jako odpowiedzialnego za organizację szkoleń należy rozumieć jako nałożenie na prezesa obowiązku zorganizowania we współpracy z radą ławniczą dwóch szkoleń stacjonarnych (lub wyjazdowych) w sądzie oraz - w odniesieniu do dwóch szkoleń zdalnych - dostarczenie ławnikom pełnej informacji o sposobach i możliwościach obycia e-szkoleń na stronie internetowej Krajowej Szkoły, a także coroczne rozliczenie ławników sądu z obowiązku udziału w czterech szkoleniach.

Rada rekomenduje wprowadzenie zasady zgodnie z którą dwa z czterech obowiązkowych szkoleń rocznie miałyby charakter zdalny, w postaci e-szkoleń lub szkoleń multimedialnych opracowanych przez Krajową Szkołę i dostępnych - po zalogowaniu - na jej stronie internetowej, zaś dwa szkolenia realizowane byłyby w sądach, w których ławnicy orzekają (lub wspólnie dla ławników z wybranych sądów danej apelacji), w obszarach uzgodnionych przez radę ławniczą i prezesa sądu.

Zadaniem Krajowej Szkoły byłoby przygotowanie zarówno zasobu e-szkoleń dla sędziów społecznych, jak i programów merytorycznych do realizacji szkoleń lokalnie, przy czym Rada zakłada, że stworzenie takiego zasobu byłoby procesem rozłożonym na kilka lat. W pierwszym roku przyjmujemy, że należałoby przygotować po trzy szkolenia dla ławników orzekających w sprawach karnych, rodzinnych i z zakresu prawa pracy oraz dwa-trzy szkolenia o charakterze ogólnym (np. szkolenie dla członków rad ławniczych; szkolenie z zakresu etyki sędziów społecznych; szkolenie z zakresu komunikacji i etykiety zachowań na sali sądowej). To pozwoliłoby już w pierwszym roku realizacji programu szkoleń na wybór przez ławników dwóch tematów szkoleń, a w kolejnych latach zasób ten byłby systematycznie powiększany.

W sprawie wprowadzenia rekompensaty za udział w szkoleniach Rada rekomenduje **dodanie Art. 172 § 5** w brzmieniu:

„Art. 172 § 5. Wysokość rekompensaty za jedno szkolenie wynosi $\frac{1}{4}$ stawki rekompensaty za jeden dzień pełnienia obowiązków ławnika.”

Obciążenie finansowe budżetu wymiaru sprawiedliwości poprzez wprowadzenie rekomendowanych rozwiązań wyniosłoby równowartość iloczynu liczby ławników i wysokości dziennej stawki rekompensaty za dzień pełnienia obowiązków ławnika.

[oprac. PWJ]